

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

(B.S.)

Cím:

A magyar posta Sherlock
Holmesei

Forrás:

Új Nemzedék

3n

(Helv)

1925. 4. 1.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

1923

Személy

Helvszám

A magyar posta Sherlock Holmesei

Rejtvényfejtés a kézbesítő hivatal címnyomozó osztályán
A tévesen címzett levelek szanatóriumában

— Az Új Nemzedék

A magyar királyi postának, mely méltán szerzett világszerte jóhírnevet, legkevésbé ismert része a főposta kézbesítő hivatalának (Budapest 41) címnyomozó osztálya. Ez egy nagyobbfajta szoba a Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán emelkedő postapalota harmadik emeletén. Ajtaján a postahivatalokból jól ismert feketekeretű tábla hirdeti: *Térít, hiányos című és lététben őrzött levélpostaküldemények kezelése.* A kézbesített leveleknek ugyanis itt állapítják meg — már amennyire lehetséges — a címét. Naponta 400—500 hiányos című, Budapestre szóló levél érkezik ide. A tisztviselő-létszámszökkenés óta erősen redukált személyzet, számszerint 34 postás, Friedrich Károly felügyelő, Bodó Samu helyettes felügyelő és Mayer Mátyás főtiszt vezetésével két csoportba osztva reggel 8 órától este 7-ig dolgozik a címek kiegészítésén és megállapításán. Páratlan odaadással és rendkívül ügyességgel fáradoznak a magyar posta Sherlock Holmesei a fejtető rejtvények kibogozásán. A rendelkezésükre álló segédeszközök, elsősorban a budapesti cím- és lakjegyzék, a telefonkönyv, azután a különböző cégek és vállalatok jegyzékei, az ügyvédi és orvosi kamarák névsorai, nagyon sokszor elégtelennek bizonyulnak és a címnyomozó osztály kénytelen a főkapitányság

— tudósítókhoz fordulni, de innen is sokszor küldik vissza az ugynevezett *tudákozó lapot* ezzel a stereotip válasszal: *Adat szerint nem fordul elő.* A derék postások személyes összeköttetéseiket is felhasználják, hogy egy és más címet megtudjanak.

A háború óta a hiányosan címzett levelek száma szaporodott. Amióta a külföldi államokkal ismét helyreállt a postaforgalom, a feladók még mindig a régi címekre küldözik leveleiket. Ezek közül talán legérdekesebbek azok a postaküldemények, amelyek a külföldről érkeznek hiányos, főképen azonban *helytelen címmel.* A nyomozó osztályra beosztott tisztviselők jártasság a német, francia és angol nyelvben, azonkívül rendelkezésükre állnak a modern nyelvek szótárai. A Magyarországon kevésbé ismert keleti nyelveknél, a külföldi konzulátusok segítségét is igénybe veszik, így például az arab *írású címeket* a török konzulátus mindig szívesen fordítja le. Az idegen címek kinyomozásánál a nyelvtudáson kívül fontos *bizonyos érzék* is, különben a nyomozó osztály nem felelhet meg a hivatásának. A minap érkezett Angliából egy levél *The Central Corporation of Banking Companies Budapest, Hungary* címmel, azaz szó szerint a Bankvállalatok Központi Testületének. Ilyen intézmény nincs Budapesten, de a nyomozó osztály helyes érzéssel

megállapította, hogy itt a bankok érdekképviseletéről van szó és a levelet a *Tébe*-nek kézbesítette. Egy német cég *Bank Anplais Autrichienne* címére írt. A második szóban az *u* és *p* betűk elírás *n* és *g* helyett, *anglais*-nak kell tehát helyesen olvasni, *Angol-Osztrák Bank* pedig van Budapesten. Ugyancsak kombinálás után jöttek rá, hogy a *Mesa-utca Nop 11.* Mész-utca, a német címíró ugyanis a *z-t g*-nek nézte.

Bonaparte Echerpálnaolra

A nyomozóhivatal a *furesaságot* egy idő óta *gyűjti és kis cédulákra írva megőrzi.* Ez valóságos *talány-gyűjtemény,* amelyhez a megfejtését a cédulára rá is vezetik. *Budapesti Bonaparte Echerpálnaolra* = Budapesti Dunaparti Teherpályaudvar. Több érdekes utcanév található a gyűjteményben: *fremskerl u.* (Szérvölgy-utca), *Corronax Ertzek Couttza* (Koronaherceg-utca), *Korincsi-utca* (Kazinczy-utca), *Samuel Weiss-gassa*

(Semmelweis-utca) stb. Néha az idegenszerű kiejtés vezet rá a nyomozót, milyen utcát akart írni a német feladó. *Sajlängltár,* Szentlélek-tér akar lenni és ha nyíltan ejtjük ki, könnyen rájövünk. A legtöbb esetben a *kerület megjelölése adja meg a helyes nyomot.* *V. Bani-utca:* az *V.* kerületben tényleg van *Bank-utca.* *V. Napyrozopan u.:* a szó első része *nagy* bizonyára *nagyot* jelent, a feladó az *r* betűt pedig a *k*-val tévesztette össze, tehát *Nagykorona-utca*ba szólhat a levél és tényleg úgy volt. *VII., Dolani-utca* csak a Dohány-utca lehet, *VIII., Mates-utca* pedig a Mátyás-utca a VIII. kerületben. Vannak azonban *komplikáltabb esetek.* Amerikából *N. N.* részére *Murtony-utca*ba címezve érkezett levél. Ezt először a Márton-utca-ba kézbesítették és mivel ott nem találták, a Murányi-utca-ba küldték. A címzett itt lakott. Külföldről érkeznek magyar vállalatok részére egész különös rövidítéssel levelek: *Fabrica Kanischeller* Kann és Heller gyárat jelentik. Egy más érdekes cím: *Fabrique Chan Prag Papiere* = Chemische Präparaten Fabrik (Magyar Vegykészítmény gyár).

HUM és JOAE

Ujabbán nagyon divatba jött a *kezdő betűkkel való címzés* és a postától elvárják, hogy ne csak a hírlap-olvasó közönség előtt is jólismert *MTI., MOT.* rövidítéseket, a *MAC, BTC, MTK* stb. sportegyesületeket, a *MÉFOSZ*-t ismerje, hanem ezeknek analógiájára sokkal kevésbé ismert jelzéseket is használnak. Hivatalok igen gyakran adnak fel leveleket *HUM* (Honvédelmi minisztérium) valamelyik osztálya részére. Jönnek levelek a *Héfa*-nak (Hü-

tó és fémáru gyár), *Biosz* (Biztosító Intézetek Országos Szövetsége), *MIR* Mezőgazdasági Ipari Részvénytársaság). A posta nem köteles az ilyen leveleket kézbesíteni és a nyomozó osztály mégis kideríti, miről van szó, *MFEDSZ* a Magyar Katolikus Főiskolai Diákszövetségnek a rövidítése *OMIET* az Olasz-Magyar Import-Export Társaságot jelenti. Egy falusi jegyző a *JOAE*-nak írt. A posta a Jegyzők Országos Arva Egyesületére következtetett és a levél tényleg annak a címére szült, *LDK* a Lipótvárosi Demokrata Kör címe, amint a nyomozó osztály megállapította.

A közönség nagyon könnyelmű és noha újabbán a posta keletbőlyegzőjének felírása utján is figyelmeztetik, hogy pontos címet adjon, viszaél a postások lelkiismeretességével, mert tudja, hogy bízhat a postában. A kereskedők nem adják meg a cégek pontos címét, hanem elvárják, hogy a posta a levél címét kiegészítse és csekély késéssel mégis a címzett-hez juttatja. A levelek kézbesítését nagy mértékben megkönnyítené, hogy újonnan alakult cégek és magánosok, akik Budapestre érkeznek, ha számot tartanak arra, hogy a részükre szóló küldeményeket pontosan kézbesítsék, bejelentsék a cég címét, vagy Budapestre érkezésüket. A postának figyelemmel kell lenni a napi eseményekre is. Igen gyakran előfordul, hogy vendégszereplő művészek részére érkező leveleket azért tud kézbesíteni a posta, mert a falragaszok utján értesül, hol lép fel az illető. Marczinkó József amerikai plebánost sokan keresték föl soralkal és a posta újságicikkekéből tudta meg, hogy a *Royal*-szállóban lakik, leveleit tehát pontosan megkapta. Számos reklám hirdeti a *Harry* cipőkrémet, a vállalat címe azonban sehol sem olvasható. A fott esetben a nyomozóosztálynak egy úgynevezett *branche*-belihez kellett fordulni telefon utján, hogy a *Harry* cipőkrém-vállalat címét megtudja.

A nyomozó osztály tisztviselői részére társadalmi ismeretek is nagyon fontosak. *Nagy Ferenc dr.*

őexcellenciája például még nem teljes cím, mert két különböző személyiségnek szólhat és ilyenkor a rendőrség utján kell kinyomozni, melyik kegyelmes urról van szó. *Excellence E. Szabó* címére érkezett levelet *Nagyatádi Szabó* Istvánnak kézbesítették, mert *E. Etienne* (István) rövidítése. A *Kőrösi Csoma Sándor-társaság* címét sehol sem tudták megtalálni a nyomozók. Ezért az Akadémiához fordultak, talán ott akad valaki, aki véletlenül ismeri.

B K u. p. J.

A nyomozó osztály munkáját néha már a vasuti mozgópostán el látják. Evekkel ezelőtt történt a budapest-pragerhofi vonalon, hogy a triezti posta-zsákban ezt az amerikai levelet találták: *Farkas István, Európa Zalamegye*. Itt már a szerencsés véletlenül is közrejátszott, mert a levél egy zalamegyei származású postatiszt kezébe került, aki tudta, melyik *Farkas Istvánnak* szól a levél és a címzett meg is kapta. Egy más alkalommal a mozgóposta ezt a levelet továbbította: *N. N. (teljes név) B K u. p. J. Fehérmegye, Ungarn*. A gyakorlati mozgópostás a kezdő betűkből megállapította, hogy a levél *Bakonykúti, utolsó posta Isztimér* címre szól. Az érdekes véletleparól jelentést küldött a nyomozó osztálynak.

Ahol IV. Károlyt nem ismerték

A nyomozó osztályt 1901-ben állították fel. Azelőtt ezt a munkát is a főpostai kézbesítési osztálya végezte. Ez a szolgálat erős fizikumot igényel, mert ideg- és lélekölő munka. Először a leveleket vizsgálják felül, azután pedig az úgynevezett díjkedvezményes küldeményeket, tehát a nyomtatványokat. A nyomozó osztály karton-rendszerben gyűjti azokat a címadatokat, amelyek a címtárakban nem fordulnak elő. A karton-rendszert állandóan javítják és kiegészítik. Azokat a küldeményeket, amelyeket nem tudnak kézbesíteni, visszaküldik a feladási helyre, innen az igazgatóság téríti osztályához terjesztik föl és itt bizottságilag a levél tartalmából igyekeznek a feladót megállapítani. A kezelés pontosságának köszönhető, hogy a visszaküldött levelek száma nagyon minimális.

A nyomozó osztály működése valóban diszere válik a magyar postaintézménynek. A magyar közönség különben is nagy igényt támaszt a postával szemben és nem tudná megbocsájtani az olyan eljárást, amit a magyar posta például Ausztria részéről tapasztalt. *Fehérváry Géza* báró miniszterelnök nyugalomba vonulásakor Bécsbe költözött és amidőn lakást változtatott, régi címére küldött levelet visszaküldték: *Címzett ismeretlen!* Ugyancsak Ausztriából jött vissza egy levél: *Cím elégtelen!* megjegyzéssel. A levél *IV. Károlynak* szült, amidőn még Magyarországon uralkodott. Ilyen volt a *K. u. K. Post.* (B. S.)